

Rapport

Bärgning av elrullstolar

2017- 11- 06

Datum 2017-11-06

Liselotte Eriksson
Hjälpmedelsstrateg

Bärgning av elrullstolar

Innehåll

1	Bakgrund	2
1.1	Utgångspunkt	2
1.2	Syfte	3
1.3	Avgränsning	3
1.4	Resurser som deltagit i förstudien.....	3
1.5	Aktiviteter i förstudien	3
1.6	Nuläge.....	4
1.7	Hjälpmedelscentrums rekommendation vid förskrivning av elrullstol ..	4
1.8	Försäkringsöversyn för bärgning och kostnader för dessa	4
1.9	Skulle färdtjänst kunna nyttjas?	5
1.10	Omvärldsbevakning bärgningskostnader	5
1.11	Risakanalys	6
2	Lösningförslag	7

Datum 2017-11-06

Liselotte Eriksson
Hjälpmedelsstrateg

Bärgning av elrullstolar

1 BAKGRUND

1.1 Utgångspunkt

Enligt Hjälpmedelshandboken kan elrullstol förskrivas när gångförmågan är så gott som obefintlig. Andra förflyttningshjälpmedel inklusive manuell rullstol ska prövas i första hand. Vid bedömning av gångförmågan bör även konsekvenser av patientens energiåtgång och hur det påverkar övriga aktiviteter i det dagliga livet beaktas. Elrullstolen ska på ett påtagligt sätt öka individens möjlighet till självständighet i det dagliga livets aktiviteter i närmiljön.

Elrullstol kan inte förskrivas som ersättning för färdmedel. Elrullstolen ska ersätta/kompensera förlorad gångförmåga, d.v.s. den gångsträcka personen annars rimligen skulle kunna gå i sin närmiljö.

Vid Hjälpmedelsrådet sammanträde 2015-05 06 diskuterades frågan om försäkringar för hjälpmedel i ett vidare perspektiv men också specifikt försäkring vid bärgning av rullstol. Hjälpmedelsrådet framförde då att de skulle kunna betala en årlig avgift för försäkring av rullstol om landstinget kunde teckna en sådan.

Vid Hjälpmedelsnämndens Arbetsutskott (AU) den 2015-03-27 gavs ett uppdrag till hjälpmedelsstrategen att göra en omvärldsanalys av hur bärgning av eldrivna rullstolar hanteras samt att undersöka möjligheten att landstinget skulle ha en försäkring som täcker kostnaden för bärgning. Resultatet av uppdraget redovisades muntligt för AU den 2015-05-29. Inget beslut togs kring bärgning av elrullstol.

Omvärldsanalysen som gjordes 2015 kom fram till:

- Det finns inte något landsting som har försäkring som täcker bärgning av elrullstol
- Ansvaret för försäkring för sin elrullstol där bärgning ingår är patientens
- Möjlighet finns för landstinget att teckna försäkring som omfattar bärgning av elrullstol men kostnaden bedöms överstiga faktiska kostnaden för de tillfällen som försäkringen kommer att utnyttjas

Intresseorganisationerna i hjälpmedelsrådet har även lyft medlemmarnas upplevelse av otrygghet och rädsla för driftstopp på grund av punktering när de är ute och kör elrullstol: Den frågan diskuterades på nämndens AU 2016. Önskan fanns att det skulle vara möjligt att kostnadsfritt få välja/få byta till massiva däck. Idag får patienten själv stå för kostnad vid önskemål om byte till massiva däck. Det är en kostnad som idag ligger på mellan 5 000-7 000 kr inklusive reskostnad, arbetskostnad och administrationskostnad beroende på vilken modell det är på elrullstolen.

Datum 2017-11-06

Liselotte Eriksson
Hjälpmedelsstrateg

Bärgning av elrullstolar

Tidigare hjälpmedelsstrateg fick i uppdrag att utreda frågan ytterligare.

Att införa möjlighet till kostnadsfritt byte är kostnadsdrivande då bland annat merkostnad per 4-hjulig elrullstol beräknades bli i genomsnitt 3 000 kr vid nyinköp. Samtidigt finns ett behov att byta däck på redan förskrivna elrullstolar. Hur många elrullstolar det blir är svårt att beräkna. Det beror på hur många patienter som vill byta däck.

Ett räkneexempel som tagits fram av Hjälpmedelscentrum (HMC) är att om varannan patient vill byta är det en kostnad på ca 450 000 kr per år (om byte beräknas ta 2 år). Till det tillkommer HMC teknikerresurs om ca 1,5 timme per elrullstol. På sikt skulle kostnaderna med massiva däck minska något då återanvändning av dessa däck är större.

Enhetschef för teknisk service Christer Linderborg på HMC tog fram förslag på att rekommendera elrullstolsanvändare att ha med sig punkteringsspray som finns till både cykeldäck och bildäck. Punkteringsspray går att köpa på exempelvis Biltema, Claes Ohlsson och cykelbutiker etc. Sprayen fungerar bra som en tillfällig lösning på mindre stickhål i däcket så patienten kan ta sig hem. Priset ligger på mellan 70 och 150 kr beroende på märke.

Det finns inte någon statistik som visar hur vanligt det är att punktering orsakar driftstopp på elrullstolar.

Det är inte ekonomiskt realistiskt och det bedöms kostnadsdrivande att erbjuda byte av luftpumpade däck till massiva däck utan kostnad för elrullstolsanvändaren.

1.2 Syfte

Undersöka hur bärgning av elrullstol kan upplevas mer jämlikt hos elrullstolsanvändare i Region Västmanland samt att ingen användare ska bli "strandsatt".

1.3 Avgränsning

Den här förstudien har bara tittat på bärgning av elrullstol. En översyn kring försäkring av hjälpmedel rent generellt och nuvarande ersättningskrav vid uppenbar oaksamhet behöver också göras och är komplext.

1.4 Resurser som deltagit i förstudien

Ulla-Britt Blomqvist tidigare hjälpmedelsstrateg har påbörjat utredningen.

1.5 Aktiviteter i förstudien

- Mailförfrågan till handläggare av färdtjänst i kommunerna
- Kontakt med Ramströms Bilbärgning

Datum 2017-11-06

Liselotte Eriksson
Hjälpmedelsstrateg

Bärgning av elrullstolar

- Kontakt med Relita
- Kontakt med Marie Hödin, Hjälpmedelskonsulent, Hjälpmedel Stockholm
- Kontakt med brukare
- Kontakt med personal på HMC
- Kontakt med försäkringsbolag
- Kontakt med Falck Vägassistans

1.6 Nuläge

Det finns ungefär 1 000 elrullstolar i Västmanland och det förskrivs årligen ca 250 elrullstolar.

Elrullstolar är det enda hjälpmedel som kan behöva bärgas. Behov finns att vid driftstopp kunna komma hem med både med sig själv och elrullstolen. Det är mer komplicerat att ta sig hem med en trasig elrullstol än om patienten skulle få fel på en manuell rullstol.

Eftersom elrullstolar används utomhus ökar också risken för att patienten själv orsakar skada på person eller egendom. Det är därför bra att vara försäkrad på samma sätt som med trafikförsäkring för bil som innefattar rättskydd.

HMC ombesörjer idag inte bärgning av en eldriven rullstol som gått sönder. Det är ett egenansvar och bekostas helt av elrullstolsanvändaren. Om försäkring finns betalar denne förutom försäkringens kostnad per år ca 100 kr i självrisk vid behov av bärgning. Den som inte har försäkring står för hela kostnaden som idag ligger på ca 1 500 kr dagtid.

1.7 Hjälpmedelscentrums rekommendation vid förskrivning av elrullstol

Patient får ett dyrare hjälpmedel förskrivet (över 20 000 kr), till exempel eldriven rullstol, uppmanas att vara aktsam om sitt hjälpmedel och att hen ska se över sin hemförsäkring och/eller teckna en särskild försäkring för elrullstol.

Rekommendationen är att hen ser till att skaffa en försäkring som täcker ansvar och rättskydd samt inkluderar bärgning. Försäkring är frivilligt.

1.8 Försäkringsöversyn för bärgning och kostnader för dessa

I dagsläget finns ett försäkringsbolag (Folksam) som erbjuder försäkring för speciellt för elrullstol, men endast som tilläggsförsäkring vilket innebär att personen måste ha sin hemförsäkring i samma bolag. I tilläggsförsäkringen ingår bärgning, brand, stöld, vagnskada, ansvar och rättskydd. Kostnaden blir ca 916 kr per år.

Två försäkringsbolag: Trygg Hansa och Länsförsäkring kan erbjuda användare att ta en mopedförsäkring (halvförsäkring) för elrullstolen som täcker samma saker som Folksams tilläggsförsäkring. Bolagen vill inte uppge någon faktiskt kostnad

Datum 2017-11-06

Liselotte Eriksson
Hjälpmedelsstrateg

Bärgning av elrullstolar

för dessa försäkringar då den beror på eventuella kundrabatter och värdet på elrullstolen. Kostnaden kan variera från ett par hundra till ett par tusen per år.

Falck Vägassistans har ingen försäkring som täcker bärgning av elrullstol.

1.9 Skulle färdtjänst kunna nyttjas?

Kontakt har tagit med färdtjänsthandläggare i Västerås, Arboga, Surahammar, Hallstahammar och Sala. De utgår från att bärgning patientens eget ansvar.

Färdtjänst tar hem personen, inte stolen. Anledningen är i huvudsak chaufförernas arbetsmiljö och vilka regler som gäller för att en person ska kunna få färdtjänst för specialfordon/elrullstol.

I Fagersta kan färdtjänst ta med den trasiga elrullstolen om det är möjligt och hanterbart för chauffören (förutsatt att personen har beviljad färdtjänst för taxi/specialfordon). Kan personen åka vanlig taxi/bil får den ordna hemtransport av trasig stol själv.

I Kungsör har man inte haft problemet, men gör tolkningen att färdtjänst inte är behjälpliga med hemtransport av annat än personen ifall denne har färdtjänst beviljad.

Slutsats är att detta inte är ett alternativ. Färdtjänst kan bara ta hem personen om denne har beviljad färdtjänst. Eget ansvar för den enskilde att ta hem elrullstolen.

1.10 Omvärldsbevakning bärgningskostnader

Hjälpmedel Stockholm rekommenderar elrullstolsförsäkring. Det finns en akutjour för trasiga hjälpmedel som även innefattar akut driftstopp på elrullstol för patient som inte har försäkring. Jouren drivs i egen regi dygnet runt. Prioriteringar av alla ärenden görs och inställetiden kan vara upp till 8 timmar. Om person utan bärgningsförsäkring får driftstopp kan denne få hjälp kostnadsfritt men väntetiden kan bli lång.

Hjälpmedel Uppsala Län (HUL) uppmanar elrullstolsanvändare att ha en försäkring. Tekniker från HUL kan i mån av tid åka ut för att om möjligt direkt laga elrullstolen på plats dagtid 08:00-14:00. HUL har även tecknat avtal med en firma som heter Relita för akut bärgning av elrullstol. Bärgningen är kostnadsfri för patienterna och kan jämföras med Hjälpmedel Stockholms akutjour. Relita bärgar ca 6 elrullstolar per år i Uppsala län som är i befolkningsstorlek jämförbart med Västmanland. Relita finns med kontor i Västerås och Sala.

Relita debiterar Uppsala län:

- Dagtid (14:00-16:00) 1 103,00 kr/tim/man och Servicebil 341 kr/st.
- Jourtid (16:00 – 07:00) och dagtid 437 kr/tim/per man och Servicebil 338 kr/st.

Datum 2017-11-06

Liselotte Eriksson
Hjälpmedelsstrateg

Bärgning av elrullstolar

Ramströms Bilbärgning bärgar elrullstolar i Västmanland. Idag kostar en bärgning:

- Dagtid 1 468 kr inkl. moms inom en körsträcka på 25 km.
- Övriga tider och helger är kostnaden 1 864 kr inkl. moms.
- vid längre sträckor än 25 km för bärgare att åka tillkommer en km-taxa på 29,40 inkl. moms.

Ramströms har kontor finns i Västerås, Fagersta och Sala. Snittpriset ligger på ca 1 500 kr inkl. moms i närheten av kontoren. En bärgning i Hallstahammar kostar ca 2 319 kr inkl. moms. Uppskattningsvis bärgas ca 10 elrullstolar per år av Ramströms bärgning. Merparten av bärgningar sker dagtid i Västerås. Oklart hur många som har försäkring av dessa men bedömning är att de flesta har en sådan.

Förfrågan har gjorts om regionen kan teckna en försäkring för regionägda elrullstolar som även inkluderar bärgning av dessa vid driftsstopp utomhus. Enligt Hans Löhman, strateg säkerhet, Centrum för administration/Juridik säkerhet och miljö kan regionen teoretiskt försäkra regionens elrullstolar men det bedöms som mer kostnadsdrivande än om regionen betalar den faktiska kostnaden för bärgning när behov uppstår.

Om HMC går in och betalar bärgning av elrullstol beräknas kostnaden till 15 000 kr – 25 000 kr per år beräknat på att ca 10 elrullstolar bärgas per år. Kostnaden kan bli lägre ifall brukaren har en försäkring där bärgning ingår och den nyttjas.

Om patienten har en försäkring där bärgning ingår och nyttjar den skulle regionen kunna ersätta självrisk. Återbetalning av självrisk (idag ca 100 kr per bärgning) beräknas kosta ca 1 000-1 500 kr/år.

Patienten bör även uppmanas att ha med sig punkteringsspray för att kunna hantera punkteringar. Informationen bör läggas till i den skriftliga information patienten får.

1.11 Riskanalys

Följande kan öka kostnad för HMC om egenansvar för bärgning tas bort:

- HMC får en ökad kostnad på ca 15 000 kr- 30 000 kr per år
- Antalet bärgningar kan öka.
- Patienterna kan känna mindre ansvar.
- Elrullstolar kan komma att bärgas på grund av att patienten inte varit noggrann med laddning. Det är inget tekniskt fel.
- HMC debiteras bärgning även om det inte visar sig vara något tekniskt fel på elrullstolen.
- Färre kan komma att teckna försäkring för elrullstol om HMC står för bärgningen.

Datum 2017-11-06

Liselotte Eriksson
Hjälpmedelsstrateg

Bärgning av elrullstolar

2 LÖSNINGSFÖRSLAG

Förslag 1

- Att eget ansvar för bärgning av elrullstol kvarstår som idag.
- Att patienten även fortsättningsvis uppmanas att se över sitt försäkringsskydd och teckna försäkring där bärgning ingår.

Förslag 2

- Att eget ansvar för bärgning av elrullstol tas bort 2019-01-01.
- Att patienterna uppmanas som idag att se över sitt försäkringsskydd speciellt med tanke på stöld, brand, ansvar och rättsskydd.
- Att regionen betalar bärgning till hemmet av elrullstolen om det inte kan ske på annat sätt.
- Att regionen ersätter självrisken då patient som har försäkring där bärgning ingår nyttjar den.

Förslag 3

- Att eget ansvar för bärgning av elrullstol tas bort 2019-01-01.
- Att patienten uppmanas som idag att se över sitt försäkringsskydd speciellt med tanke på stöld, brand, ansvar och rättsskydd.
- Patienten kan välja att utnyttja sin försäkring eller få hjälp med bärgning via HMC mot avgift.
- Patienten betalar en avgift per bärgning till HMC. Förslagsvis 300-500 kr.